

بررسی عوامل تنش زا در پرستاران

*دکتر پریا حبرانی^۱، دکتر فاطمه بهدانی^۲، دکتر مجید مبتکر^۳

^۱دانشیار روان پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ^۲پزشک عمومی

خلاصه

مقدمه: پرستاران به علت مواجهه با عوامل تنش زای مختلف در محل کار با هدف تامین سلامت و آسایش بیماران در معرض عوارض جسمانی و روان شناختی متعدد هستند. هدف این مطالعه تعیین عوامل تنش زای مختلف در پرستاران می باشد تا با شناخت بهتر این عوامل جهت کاهش آن ها برنامه ریزی شود.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه ی توصیفی مقطعی است. جامعه ی پژوهش ۱۵۰ نفر از پرستاران بخش های داخلی، جراحی، سوختگی، روان پزشکی و اورژانس بیمارستان های امام رضا(ع) و ابن سینای مشهد در سال ۱۳۸۳ هستند. ابزار پژوهش پرسش نامه ی "عوامل تنش زای پرستاران" بود که عوامل تنش زای بین فردی، مدیریتی، مراقبت از بیمار، فیزیکی و فردی را بررسی می کند. اطلاعات جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون های مجذور خی، همبستگی پیرسون و تحلیل واریانس مورد آنالیز آماری قرار گرفتند.

یافته ها: مهم ترین عوامل تنش زا، در دسترس نبودن پزشکان در موارد اضطراری، کمبود کارکنان نسبت به بیماران و مراقبت از بیماران بدحال و رو به مرگ بودند. در بین عوامل تنش زا، عوامل تنش زای مدیریتی بیشترین شدت و عوامل بین فردی کمترین شدت را دارا بودند. میانگین تنش بین بخش های مختلف بیمارستانی تفاوت معناداری نداشت. عوامل تنش زای شغلی پرستاران با هیچ کدام از متغیرهای سن، جنس، وضعیت تاهل، سنوات کاری، نوبت کاری و در نهایت اشتغال در بخش های مختلف بیمارستانی ارتباط معناداری نداشت.

نتیجه گیری: بیشترین شدت عوامل تنش زا در پرستاران شاغل بیمارستانی مربوط به عوامل تنش زای مدیریتی است.

واژه های کلیدی: بخش های بیمارستانی، پرستاران، عوامل تنش زا

مقدمه

یکی از مهم ترین منابع ایجاد کننده استرس در زندگی هر فرد شغل وی می باشد. بنابر تعریف کوپر، استرس شغلی نتیجه کنش مقابل میان فرد و محیط کار اوست (۳). عوامل تنش زای محیط کار شامل عوامل فیزیکی (نور، صدا، سرما یا گرما)، عوامل شغلی (بار کاری، ابهام و مشکلات شغلی، تغییرات، فشار در زمینه صرفه جویی در زمان، مسئولیت پذیری خیلی کم یا خیلی زیاد)، عوامل مربوط به مدیریت سازمانی (فقدان حمایت سازمانی، ضعف ساختاری، ضعف مدیریت)، عوامل مربوط به روابط با همکاران (فقدان همبستگی، حمایت گروهی ضعیف)، فاکتورهای مربوط به انتظارات فردی (امیدها و انتظارات اولیه، نگرانی های بازنشستگی) و در آخر عوامل مربوط به خارج از محیط کار (زندگی خانوادگی، ازدواج، والدین، مسائل مالی و دوستان و روابط اجتماعی) می باشند (۴).

استرس پدیده ای شناخته شده در جامعه است که در سطوح و مراحل مختلف و با پیامدهای منفی و مثبت خود را نشان می دهد. در یک سر طیف استرس طبیعی قرار دارد که حتی ضروری برای زندگی و رشد محسوب می شود و آن زمانی است که تحریک لازم برای تطابق با تغییر شرایط را در فرد ایجاد می کند و در سوی دیگر طیف، استرس زیادتر از حد، اثرات جدی و مخربی بر سلامتی و خوب زیستن انسان وارد می نماید (۱).

لازاروس و فولکمن استرس را این گونه تعریف نمودند: "واکنش فرد در برابر محیطی که به تعبیر همان فرد، تهدید کننده برای توانمندی ها و منابع وی و خطر آفرین برای سلامتی اش می باشد" (۲).

*آدرس مولف مسئول: ایران، مشهد، بلوار حر عاملی، بیمارستان

روان پزشکی ابن سینا تلفن تماس: ۷۱۱۲۷۲۱-۰۵۱۱

Email: HebraniP@mums.ac.ir

تاریخ وصول: ۸۷/۲/۲۶ تاریخ تایید: ۸۷/۶/۲۰